

Aanpassingen naar het kind toe

De bedoeling van het M-decreet is om bepaalde leerlingen met een beperking in het regulier onderwijs te laten meevolgen. Dit omdat onderzoek aantoont dat voor de meeste leerlingen speciaal onderwijs eerder ongunstig is en deze beter zouden functioneren in het regulier onderwijs (35). Leerlingen met een beperking zijn echter verschillend in hun mogelijkheden en soms niet in staat om het vooropgestelde curriculum met de formele doelen te behalen.

Als curriculumontwerpers de verschillen tussen leerlingen herkennen en hiervoor van in het begin ondersteuning bieden, zou het formeel curriculum haalbaarder zijn voor alle lerende.

Daarom hebben ze nood aan individuele maatregelen. Leerlingen moeten zich niet langer aanpassen aan het curriculum, maar er wordt tegemoet gekomen aan hun noden (36).

Vraagstelling

Binnen een schoolse context worden vaak meervoudige vragen gesteld aan kinderen. Het is belangrijk om bij het kind met een beperking de essentie uit een taak of opdracht te halen. Het eenvoudiger maken van een werkblad zonder al te veel afleiding kan al genoeg zijn om het kind zelfstandig te laten werken. Opdrachten opsplitsen in kleine deelopdrachten kan een taak eenvoudiger maken voor leerlingen

met een beperking. De druk op het kind kan ook verminderd worden door niet te veel extra werk te voorzien na de schooluren. Een schooldag vergt namelijk al genoeg energie. Een kind met een beperking krijgt dikwijls nog logopedie of kinesitherapie na de schooluren (2,28,37).

Voorbeeld: Karel heeft 's avonds nog logopedie dus we proberen het werken thuis te beperken. Als oma degene is die met hem leert, vragen we haar om gericht en de grote lijnen te leren om zo tijd te besparen.

Curriculumaanpassing

Veel leerkrachten stellen zich de terechte vraag hoe ze hun lessen moeten aanpassen aan kinderen met ernstige leerstoornissen. Het New Hampshire-model maakt het de leerkracht eenvoudiger om zijn/haar lessen aan te passen. De figuur hieronder stelt zo'n protocol voor (38).

Hierbij stelt de leerkracht zich de volgende vragen:

Vraag 1: Kan de student meedoen aan de les door toevoeging of aanpassing van materiaal?
Voorbeeld: In plaats van haar naam te schrijven, gebruikt Trudy een stempel.

Vraag 2: Kan de student volledig aan de les meedoen met ondersteuning van een medeleerling of een volwassene?

Voorbeeld: Ilona moet geschiedenisvragen beantwoorden. Samen met Erica bespreekt ze die. Ilona, een meisje dat niet goed kan schrijven, formuleert de antwoorden mondeling waarna Erica ze opschrijft.

Vraag 3: Is het nodig de verwachtingen aan te passen aan de mogelijkheden van de leerling?
Voorbeeld: Achmed maakt een fotoreportage in plaats van een scriptie over Turkije.

De leerkracht bepaalt met dit model, eventueel geholpen door een begeleider of de ouders, of en met welke ondersteuning en aanpassingen de leerling aan het algemene curriculum kan deelnemen.

Hulpmiddelen

Sommige onderzoekers gebruiken de term 'accommodations'. Hiermee bedoelen ze alle hulpmiddelen die helpen om de leerling meer toegang te doen krijgen tot het algemene curriculum (8). Het begrip van een opdracht kan verduidelijkt worden door het gebruik van symbolen of pictogrammen. Leraren geven aan dat het gebruik van concrete en manipuleerbaar materialen zoals een blokkendoos of telraam ervoor

zorgt dat het kind betrokken is bij de inhoud van de les en via die materialen kan deelnemen aan het groepsgebeuren (2,28,30).

Voorbeeld: Bij kinderen die moeilijk kunnen volgen door schrijfproblemen, kan het een hulp zijn om het kind te voorzien van een ingevulde cursus. Via deze weg kan het goed meevolgen en zich volledig focussen op de inhoud.

Daarnaast kunnen digitale hulpmiddelen veel ondersteuning bieden. Digitaal materiaal is flexibeler dan uitgeprinte werkbladen. Computers worden ook wel 'smart supports' genoemd, omdat ze leerlingen individuele begeleiding geven en leerstof op een andere manier aanbieden indien de leerling hier nood aan heeft (36). Deze ondersteuning kan plaatsvinden in de vorm van multimodale representaties, stapsgewijze ondersteuning, de computer als organisatietools en/of verwerkingstool.

1. Multimodale representaties

Dankzij voorleesapplicaties zoals 'Tekst to speech' worden volledige teksten voorgelezen. De informatieverwerking gebeurt op die manier niet langer visueel, maar auditief, wat gunstig kan zijn voor leerlingen met dyslexie. Bovendien bevatten dergelijke programma's enkele gunstige toepassingen die op papier nooit mogelijk kunnen gemaakt worden, zoals het wijzigen van de spreekstem, de snelheid of het volume (39).

Stapsgewijze ondersteuning

Een computerprogramma kan via scaffolds of hints de leerlingen steun op maat aanbieden. Hulp kan worden afgebouwd, indien de leerling hier minder nood aan heeft (39).

De computer als organisatietool

Computers kunnen gebruikmaken van de sterke punten van leerlingen en op die manier negatieve gevolgen trachten te minimaliseren. Applicaties zoals 'MindMeister' helpen kinderen bij het maken, bekijken en bewerken van Mind Mappen (39).

De computers als verwerkings- of presentatietool

De spellingchecker van de computer kan voor veel leerlingen een oplossing bieden. Dyslectische leerlingen beheersen vaak de alfabetische volgorde onvoldoende en moeten daarom in een woordenboek te lang zoeken tot ze het juiste woord gevonden hebben (39).

Evaluatie

Het is van belang om kinderen te evalueren op hun eigen niveau. Dit betekent echter niet dat de leerling in kwestie en zijn of haar ouders niet verlangen om ook een rapport mee te krijgen naar huis. Een kanttekening die we hierbij maken is dat niet

enkel het schools functioneren moet worden beoordeeld, maar het kind in zijn totaliteit. Hou hier als leerkracht zeker rekening mee. Tijdens het klasgebeuren worden best verschillende mogelijkheden voor feedback ingelast. Ga hierbij als leerkracht regelmatig na of de feedback begrepen werd (2,28).

Voorbeeld: Bij kinderen met een beperking kan het aanbieden van meerkeuzevragen in plaats van open vragen een hulp zijn.

